

Betænkning og indstilling

fra det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende de i 1945—53 virkende parlamentariske kommissioners beretninger.

(Afgivet af udvalget den 11. februar 1955).

Udvalget har afholdt 8 møder og har modtaget enkelte henvendelser, hvoraf dog ingen har haft betydning for udvalgets arbejde.

Der har i udvalget været enighed om, at udvalgets opgave i henhold til beslutningen om dets nedsættelse har været begrænset til på grundlag af de parlamentariske kommissioners beretninger at give indstilling om eventuel rigsretsanklage mod ministre eller andre særligt ansvarlige for deres forhold ved Danmarks besættelse den 9. april 1940 eller i besættelsestiden. Udvalget har således ikke haft nogen beføjelse til at fremskaffe yderligere oplysninger eller til at inddrage andre forhold end de nævnte under sit arbejde.

Udvalgets medlemmer har gennemgået de parlamentariske kommissioners beretninger, og udvalget har derefter drøftet en række af de i beretningerne omtalte forhold. Et flertal og tre mindretal ønsker hertil at knytte de nedenfor anførte bemærkninger.

Hele udvalget indstiller herefter, at der *ikke* rejses rigsretsanklage mod nogen for noget forhold vedrørende Danmarks besættelse den 9. april 1940 eller for noget forhold i besættelsestiden.

Udvalgets flertal (Ditlevsen, Poul Hansen (Kalundborg), Urban Hansen, Per Hækkerup, Carl P. Jensen, Kolbjørn, Mørk, Edel Saunte og Skytte) er enig i, at udvalgets opgave har været begrænset af folketingets beslutning af 9. april 1954 om ud-

valgets nedsættelse, idet det heri hedder, at udvalget skal overveje, „hvorvidt beretningerne fra de i årene 1945—53 virkende parlamentariske kommissioner giver grundlag for at rejse rigsretsanklage mod ministre eller andre særligt ansvarlige for deres forhold ved Danmarks besættelse den 9. april 1940 eller i besættelsestiden“. Udvalget har således ikke haft nogen beføjelse til at fremskaffe yderligere oplysninger, hverken om nye emner eller om de emner, kommissionerne allerede har behandlet. Endvidere er flertallet enig i, at udvalget efter den således foretagne gennemgang af de foreliggende oplysninger alene har til opgave at afgive indstilling om en eventuel rigsretsanklage. Herved bemærker flertallet, at strafforfølgning for rigsretten kun kan finde sted i overensstemmelse med strafferettens almindelige lovbestemmelser, altså kun for rent konkrete handlinger eller undladelser, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov. Straffehjemlen må altså søges enten i gældende straffelov eller i særlige love med straffende bestemmelser.

Man er dernæst enig i, at de bestemmelser, der i denne forbindelse vil kunne komme på tale, er straffelovens kap. 12 om landsforræderi og kap. 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, specielt § 156 og § 157 om tjenesteforsømmelser, samt straffelovstillægget af 1. juni 1945.

Med hensyn til forholdene i forbindelse med besættelsen den 9. april 1940 kan fler-